

Управління культури, туризму і курортів
Хмельницької облдержадміністрації

Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека ім. М. Островського

Серія
«Видатні особистості
Хмельниччини»

ГЕРОЇ УКРАЇНИ: Хмельницька область

Хмельницький
2010

ББК 91.28

Г 39

Герої України: Хмельницька область: бібліогр. вид. / Упр. культури, туризму і курортів Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький, 2010. – 32 с. – (Сер. «Видатні особистості Хмельниччини»)

Друкується за рішенням Науково-редакційної ради Хмельницької ОУНБ ім. М. Островського, від 11.08.2010 р., протокол № 11.

Укладач: *О.М. Шеїн*

Редактор: *О.В. Синиця*

Рецензент: *В.В. Маковська*

Відповідальна за випуск: *Н.М. Синиця*

ISBN 978-966-97117-2-4

©Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського

Передмова

Ми маємо честь жити і працювати на славній землі Хмельниччини, багатій своєю історією, культурою, економічним потенціалом. Але найцінніший скарб нашої області – люди. Кожен колосок, кожен клаптик нашої благодатної землі увібрав невичерпну енергію подолян, які активно розбудовують свій край, прославляють рідну землю. Саме завдяки їх натхненній, самовідданій праці, професіоналізму та діловим якостям формується сьогодні імідж регіону не тільки в Україні, але й далеко за її межами.

Обласна універсальна наукова бібліотека імені Миколи Островського розпочала підготовку серії видань «Видатні особистості Хмельниччини». До уваги користувачів перша книга біобібліографічного видання, мета якого – подати відомості про наших земляків і пов'язаних з Хмельниччиною особистостей, які були відзначені високим званням – Герой України.

У виданні подано короткі відомості про історію нагороди, описи нагородних атрибутів звання Героя України, Положення про нагороду. Персоналії Героїв та їхні праці подаються в алфавітній послідовності, матеріали про них – у логічній.

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснені відповідно до державного стандарту України – ДТСУ ГОСТ 7.1: 2006.

Відбір матеріалів завершено в липні 2010 року.

*Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека імені Миколи Островського
вул. Театральна, 28,
29000, м. Хмельницький.
E-mail: library@ounb.km.ua
Контактні телефони: 65-80-84, 79-47-31*

Звання Герой України – державна нагорода України, найвищий ступінь відзнаки в Україні, що присвоюється громадянам України за здійснення визначного героїського вчинку або визначного трудового досягнення. Герою України вручається орден «Золота Зірка» за здійснення визначного героїського вчинку або орден Держави – за визначні трудові досягнення.

ІСТОРІЯ НАГОРОДИ

23 серпня 1998 року Указом Президента України Л.Д.Кучми № 944/98 встановлено відзнаку Президента України «Герой України» (з врученням ордена «Золота Зірка» або ордена Держави). Указом також затверджені Статут відзнаки Президента України «Герой України» та описи орденів «Золота Зірка» та Держави. 16 березня 2000 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про державні нагороди України», у якому було передбачено, що державною нагородою України – вищим ступенем відзнаки в Україні є звання Герой України (з врученням ордена «Золота Зірка» або ордена Держави). Було встановлено, що дія цього Закону поширюється на правовідносини, пов'язані з нагородженням осіб, нагороджених відзнаками Президента України до набрання чинності цим Законом; рекомендовано Президентіві України привести свої укази у відповідність із цим Законом. 2 грудня 2002 року Указом Президента України № 1114/2002 попередній Указ № 944/98 був визнаний таким, що втратив чинність; затверджено новий Статут звання Герой України; затверджені нові описи ордена «Золота Зірка» та ордена Держави звання Герой України і мініатюри до них.

НАГОРОДНІ АТРИБУТИ ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

Особі, удостоєній звання Герой України, вручаються нагородні атрибути звання Герой України: орден «Золота Зірка» або орден Держави, Грамота про присвоєння звання Герой України, мініатюра ордену, посвідчення про присвоєння звання Герой України.

Опис ордену «Золота Зірка» звання Герой України

Знак ордену "Золота Зірка"
звання Герой України

Орден «Золота Зірка» звання Герой України виготовляється із золота і має форму п'ятикутної зірки, накладеної на вінок із дубового листа. Промені зірки поліровані. Зворотний бік ордену плоский, з написом рельєфними літерами «Герой України» та порядковим номером ордену. У верхньому промені зірки є кільце з вушком, яке сполучається з фігурною колодкою, обтягнутою стрічкою. На зворотному боці колодки є застібка для прикріплення ордену до одягу. Стрічка ордену шовкова муарова зі смужками синього і жовтого кольорів. Згідно із Статутом відзнаки Президента України «Герой України» передбачено, що замість ордену нагороджений може носити мініатюру ордену або орденську планку, які розміщуються вище мініатюр і планок інших відзнак Президента України.

Планка ордену «Золота Зірка» являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту стрічкою. На планці – позолочене зображення ордену «Золота Зірка».

Мініатюра ордену «Золота Зірка» є копією ордену у зменшеному вигляді, орденська планка до мініатюри не передбачена.

Опис ордена Держави звання Герой України

*Знак ордена Держави
звання Герой України*

Орден Держави звання Герой України виготовляється із золота і має форму Знака Княжої Держави Володимира Великого (тризуба) в обрамленні двох дубових гілок. Зображення рельєфні.

Зворотний бік ордена плоский, з написом рельєфними літерами «Герой України» та порядковим номером ордена. На верхівці середнього вістря тризуба є кільце з вушком, яке сполучається з фігурною колодкою, обтягнутою стрічкою.

На зворотному боці колодки є застібка для прикріплення ордена до одягу. Стрічка ордена шовкова муарова зі

смужками синього і жовтого кольорів. Згідно із Статутом відзнаки Президента України «Герой України» було передбачено, що замість ордена нагороджений міг носити мініатюру ордена або орденську планку, які розміщуються вище мініатюр і планок інших відзнак Президента України.

Планка ордена Держави являє собою прямокутну металеву пластинку, обтягнуту стрічкою. На планці — позолочене зображення ордена Держави.

Мініатюра ордена Держави є копією ордена у зменшеному вигляді, орденська планка до мініатюри не передбачена.

Опис мініатюри орденів «Золота Зірка» та Держави звання Герой України

Для орденів відзнаки Президента України «Герой України» було передбачено, що мініатюра ордену є копією відповідного ордена у зменшеному вигляді.

На відміну від мініатюр орденів відзнаки Президента України «Герой України», мініатюра орденів «Золота Зірка» та Держави звання Герой України єдина, виготовляється із золота і має форму п'ятикутної зірки з гладкими двогранными променями з лицьового боку. У центрі зірки вміщено рельєфне зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого.

Зворотний бік мініатюри плоский з написом рельєфними літерами «Герой України». Зірка за допомогою кільця з вушком з'єднується з колодкою, яка має форму прямокутної металевої пластинки висотою 19 мм і шириною 27 мм. Верхня і нижня частини колодки мають прорізи, через які поверхню колодки обтягнуто муаровою стрічкою шириною 24 мм зі смужками синього та жовтого кольорів. На зворотному боці колодки є застібка для прикріплення мініатюри до одягу.

СТАТУТ ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ (витяг)

- звання Герой України присвоюється громадянам України за здійснення визначного геройського вчинку або визначних трудових досягнень;
- присвоєння звання Герой України провадиться указом Президента України;
- Герою України вручається орден «Золота Зірка» за здійснення визначного геройського вчинку або орден Держави - за визначні трудові досягнення;
- Герой України, удостоєний ордена «Золота Зірка», у разі здійснення ним визначних трудових досягнень може бути удостоєний ордена Держави, а Герой України, удостоєний ордена Держави, у разі здійснення ним геройського вчинку може бути удостоєний ордена «Золота Зірка»;
- присвоєння звання Герой України вдруге з удостоєнням одного й того ж ордена не провадиться;
- звання Герой України може бути присвоєно помертню;
- звання Герой України не присвоюється за заслуги, які мали місце в минулому і не пов'язані зі становленням та розвитком незалежної України.

ГЕРОЇ УКРАЇНИ: ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

БЯЛИК Микола Іванович

(24.05.1952, с. Осламово
Вінковоцького району) – голова
правління ВАТ «Радсад»;
депутат Миколаївської облради.

Закінчив Новоушицький
технікум механізації сільського
господарства та Одеський
сільськогосподарський інститут.
У 1971 році працював майстром
виробничого навчання
Говорівського СПТУ. З 1974
року працював старшим
інженером-технологом, завідував майстернею з ремонту
комбайнів Мирівського відділення «Сільгосптехніки»
Кагарлицького району Київської області. З 1975 року –
приймоздавальник Смілянського районного відділення
«Сільгосптехніки» Черкаської області. У березні 1977 року
став заступником директора, а з січня 1991 року очолив
радгосп (КСП) «Радсад» Миколаївської області.

Нагороди: медаль «За ефективне управління» (2004);
відзнака «Суспільне визнання» III ст. (2003), диплом
Міжнародної академії рейтингу популярності і якості
«Золота фортуна» (2002).

У 2001 р. присвоєно звання Героя України з
врученням ордена Держави за визначний особистий
внесок в організацію та забезпечення одержання
найвищих показників з виробництва сільськогосподарської продукції, розвиток соціальної сфери.

Література

1. ВАР «Радсад» – це 25 марок витончених вин / М. Бялик // Діл. вісн. – 2008. – № 9. – С. 8.

2. Гра без правил: [інтерв'ю з головою правління ВАР «Радсад»] / М. І. Бялик; записала Н. Бондарчук // Рідне Прибужжя. – 2008. – 4 листоп.

3. Результати соціально-економічних перетворень на селі (на прикладі АТ «Радсад») / М.І. Бялик // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2001. – Вип. 4. – С. 153-156.

4. Флагман виноградарства України: [інтерв'ю з головою правління ВАР «Радсад»] / М.І. Бялик; розмову вів В. Фальов // Маяк. – 2010. – 23 січ.

Про нього

1. Про присвоєння звання Герой України: указ Президента України від 13.11.2001 р. № 1077/2001. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrheroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Бялик Микола Іванович // Хто є хто на Миколаївщині. Вип.1. – К., 2005. – С. 78-79.

4. Бялик Микола Іванович // Хто є хто на Хмельниччині. Вип.2. – К., 2004. – С. 131.

5. Бялик М. [Фото] // Уряд. кур'єр. – 2002. – 20 квіт. – С.7.

6. Серед Героїв України – наш земляк // Хмельниччина. – 2001. – 30 листоп.

БОГУСЛАЄВ В'ячеслав Олександрович

(28.10.1938, м. Уральськ, Казахстан) — український політик, доктор технічних наук, професор. Працював помічником машиніста заводу імені К. Ворошилова, м. Уральськ. Служив в армії. З 1960 по 1962 роки працював слюсарем авторемонтних майстерень в Уральську, потім у Запоріжжі. У 1965 р. закінчив Запорізький машинобудівний інститут. Після закінчення працював інженером-конструктором, у 1969 році став начальником відділу Запорізького моторобудівного заводу. 1973-1988 рр. – директор Волочиського машинобудівного заводу. 1988-1991 рр. – генеральний директор об'єднання, 1991-1994 рр. – генеральний директор підприємства «Мотор Січ». 1994-2006 – голова правління, генеральний директор ВАТ «Мотор Січ». Президент міжрегіональної асоціації промисловців України (1992), президент міської асоціації «Співдружність». 1993-94 – позаштатний радник Президента України. Народний депутат України 5-го і 6-го скликань від Партії регіонів. Голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення оборони держави, оборонно-промислового комплексу, військового та військово-технічного співробітництва Комітету з питань національної безпеки і оборони (з липня 2006). Член правління Українського фонду культури. Почесний академік АН ВШУ. Академік Академії транспорту РФ, Академії наук авіації та повітроплавання. Почесний доктор Міжнародної кадрової академії, почесний доктор

Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», почесний професор Запорізького державного технічного університету.

Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2001).

Автор близько 100 наукових праць, винаходів.

Нагороди: премія РМ СРСР, ордени Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани», Почесна відзнака Президента України (1996), «За заслуги» II (1998), I ст. (1999).

У 2000 році присвоєно звання Героя України з врученням ордена Держави за визначні заслуги перед українською державою та вагомий внесок у розвиток вітчизняного машинобудування.

Література

1. Конструкция и техническое обслуживание авиационных двигателей: учеб. пособие / В.А. Богуслаев, А.Я. Качан, В.Ф. Мозговой. – Запорожье: Мотор Сич, 2008. – 559 с. – Библиогр.: с. 553-554

2. Основи технології машинобудування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Богуслаєв, В.І. Ципак, В.К. Яценко; Запорізь. нац. техн. ун-т, ВАТ «Мотор Січ». – Запоріжжя: ВАТ "Мотор Січ", 2003. – 335 с.: рис., табл. – Бібліогр.: с. 333-335

3. Прочность деталей ГТД: моногр. / В.А. Богуслаев, В.Б. Жуков, В.К. Яценко. – 2-е изд., перераб. и доп. – Запорожье: ОАО "Мотор Сич", 2003. – 527 с.: рис., табл.

4. Технологическое обеспечение и прогнозирование несущей способности деталей ГТД / В.А. Богуслаев, В.К. Яценко, В.Ф. Притченко. – Запорожье: ОАО «Мотор Сич», 2006. – 336 с. – Библиогр.: с. 324-332.

5. Мы не передадим России контрольный пакет «Антонова» / беседу вел А. Педосенко // Главком. – 2010. – 12 мая.

Про нього

1. Про нагородження відзнакою Президента України «Герой України»: указ Президента України від 19 січ. 2000 р. № 72/2000. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrgeroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Богуслаєв В'ячеслав Олександрович – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>. – Мова укр. – Опис здійснено: 12.07.2010.

4. Богуслаєв В'ячеслав Олександрович // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2004. – Т. 3. – С. 156–157.

5. Богуслаєв В'ячеслав Олександрович // Хто є хто в Україні. – К., 2001. – С.39.

6. Ювіляри України. Події та особистості XXI століття. – К., Ін-т біограф. досліджень, 2008. – 270 с.: фото.

Є відомості по Богуслаєва В.О.

7. Початок великого шляху: [про діяльність Волочис. машинобуд. з-ду за керівництва В.О. Богуслаєва] // Позиція. – 2006. – №16(серп.).

8. Курсом інтенсифікації // Рад. Поділля. – 1986. – 4 квіт.

ЗІНКЕВИЧ Василь Іванович

(1.05.1945, с. Васьківці Ізяславського району) – естрадний співак (тенор), народний артист України.

Закінчив Вижицьке училище декоративно-прикладного мистецтва. Став першим чоловіком-солістом в жіночому ВІА «Смерічка». З 1977 року – соліст волинського ВІА «Світязь» під керівництвом Валерія Громцева. Проживає у Луцьку. Пісні «Ти — моя весна», «Тільки раз цвіте любов», «Світ без тебе» дуже швидко роблять Зінкевича найпопулярнішим співаком в Україні, а «Світязь» переживає свої найкращі часи. У 1980 році Василю Зінкевичу присуджують звання заслуженого артиста України, а в 1985 — народного. На той час артист вніс у скарбничку української музики чимало популярних пісень: «Ясні зорі», «Кличу тебе», «Забудь печаль», «Сонце в небі», «Скрипка грає», «Хай щастить», «Тече вода», «Музика», «Крізь літа».

У 1991 р. закінчив Рівненський державний інститут культури.

Захоплюється етнографією і фольклором. Нині Василь Зінкевич проживає у Луцьку, де працює у Волинській обласній філармонії.

Нагороджений Державною премією імені Т.Г.Шевченка, яку отримав у 1994 році за концертні програми останніх років. У 1997 році нагороджений орденом Миколи Чудотворця, у 1999 р. одержав від Президента орден за заслуги 2-го ступеня. У 2001 р. від головного редактора газети «Голос України» за результатами конкурсу серед читачів отримав звання

«Золотий голос України», що засвідчило вручення йому «золотого пера», 30 вересня 2001 року Луцький міський голова присвоїв йому звання почесного громадянина Луцька. У 2002 році у Києві Міжнародним центром культури і мистецтв була відкрита «Алея зірок», де Зінкевичу була вручена Зірка України.

Звання Героя України з врученням ордена Держави отримав у 2009 році за визначні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку музичної культури, багаторічну творчу діяльність на ниві збагачення національної пісенної скарбниці.

Про нього

1. Про присвоєння В. Зінкевичу звання Герой України: указ Президента України від 19 серп. 2009 р. № 631/2009. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrgeroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Зінкевич Василь Іванович // Шевченківські лауреати 1962–2001. – К., 2001. – С. 190–191.

4. Зінкевич Василь Іванович // Мистецтво України: біограф. довід. – К., 1997. – С. 263.

5. Зінкевич Василь Іванович // Митці України: енциклопед. довід. – К., 1992. – С. 266–267.

6. Ювілейний травень Василя Зінкевича // Поділ кур'єр. – 2010. – 29 квіт. – С.8

7. Позняк-Хоменко Н. Золота зірка Василя Зінкевича [урочисто закладена в Ізяславі] // Зоря Надгориння. – 2009. – 6 серп. – С.6

8. Кульбовський М. У творчому трикутнику // Поділля. –1999. – 31 груд.

ІВАЩУК Петро Володимирович

(1.07.1951, с. Окіп Білогірського району) – генеральний директор товариства «Науково-виробнича агрофірма «Перлина Поділля», заслужений працівник сільського господарства України (2003), кандидат сільськогосподарських наук (2009).

Після служби в лавах Радянської Армії у 1972 році став працювати електрозварювальником і механізатором у колгоспі «Зоря комунізму» с.Мокроволя; 1975-1977 рр. – навчався в Рівненській радянсько-партійній школі за спеціальністю «Агроном»; серпень-вересень 1977 р. – агроном колгоспу «Зоря комунізму»; 1977-1980 рр. – заступник голови правління колгоспу ім. Кутузова с. Кур'янки; 1980-1985 рр. – заступник голови правління колгоспу «Зоря комунізму». У 1983 році закінчив Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут. 1985-1988 рр. – секретар парткому колгоспу «Україна» с. Квітневе; 1988-1998 рр. – голова правління колгоспу «Україна» с.Квітневе; 1998-2003 рр. – генеральний директор ТОВ племзавод «Квітневе»; з 2003 – генеральний директор ТОВ НВА «Перлина Поділля» с.Квітневе Білогірського району. Підприємство вирощує елітне насіння зернових і зернобобових культур, а також насіння гібридної кукурудзи. Є базовим господарством Інституту фізіології рослин і генетики Національної академії наук України та науково-дослідного Інституту круп'яних культур. Дослідні ділянки нових перспективних сортів пшениці дають високі

врожаї. Підприємство займається не тільки вирощуванням, але й переробкою сільськогосподарської продукції. В агрофірмі «Перлина Поділля» побудовано 3 млини загальною потужністю 15 т борошна за зміну, олійня, пекарня, введено в експлуатацію мережу магазинів у сільській місцевості. До послуг трудівників агрофірми — 4 будинки культури, 3 клуби, 9 фельдшерських пунктів. Діти навчаються в 11 школах і відвідують 8 дошкільних навчальних закладів.

Нагороди: ордени «За заслуги» III ступеня, «Знак Пошани», медаль «За мужність в охороні державного кордону України».

Звання Героя України з врученням ордена Держави присвоєно у 2004 році за визначні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку агропромислового комплексу, досягнення стабільних високих показників у виробництві сільськогосподарської продукції, багаторічну самовіддану працю.

Література

1. Оптимізація технології вирощування кукурудзи на зерно в умовах Західного Лісостепу України: дисертація канд. с.-г. наук: 06.01.09 / Подільський держ. аграрно-технічний ун-т. – Кам'янець-Подільський, 2007. – 266с. – Бібліогр.: арк. 198-216.

2. Оптимізація технології вирощування кукурудзи на зерно в умовах Західного Лісостепу України. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/340985.html>. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Іващук П. «Господарюємо по-сучасному // Губернатор. – 2002. – №11. – С. 80: фото.

Про нього

1. Про присвоєння П. Іващуку звання Героя України: указ Президента України від 21 серп. 2004 р. № 952/2004. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrheroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Герман Н. Хіба буває щось прекрасніше за молодість? // Життя і слово. – 2009. – 5 лип.

Із змісту: Іващук П.В. – основний спонсор святкування в районі Дня молоді.

4. Герман Н. Хтось від тваринництва відмовляється, а в Квітневому планують поголів'я корів збільшити // Життя і слово. – 2009. – 29 трав.

5. Климов П. Рік розпочався з подарунків [від ген. дир. агрофірми «Перлина Поділля»] // Життя і слово. – 2009. – 21 січ.

6. Климов П. Дбають у Квітневому про людей: [про роботу П.В.Іващука] // Життя і слово. – 2008. – 5 груд.

7.Скрипник Г. Одне слово – герой! // Поділ.вісті. – 2006. – 24 серп.

8. Нагребецька І. Життєві скарби Петра Іващука // Уряд. кур'єр. – 2004. – 2 листоп. – С. 8.

9. Василяшко М. Будні, насичені героїзмом // Дем. Україна. – 2004. – 3 листоп. – С. 5.

10. Цимбалюк М. Кращі люди Хмельниччини // Всім. – 2004. – 25 серп.

ІВЧУК Василь Якович

(21.07.1902, с. Яблунівка колишнього Берездівського району, нині Славутського – 2.10.1938, Бориспіль) – історик.

Закінчив історичний факультет Київського університету.

З 1932 року обіймав посаду директора Дударківської школи (Київська область). За час роботи в школі зарекомендував себе ерудованим, талановитим

вчителем, який умів донести до учнів знання, захопити їх пізнанням нового. У школі було запроваджено систематичне проведення політінформації, під час якої учні дізнавалися про життя країни, адже в селі тоді ще не було радіо, майже ніхто не випишував газет. Користувався любов'ю та повагою колег і батьків. В.Я. Івчук був не тільки гарним педагогом, а й здібним господарем. Директор тримав у школі дві корови та двоє коней. Орендував велику земельну ділянку в колгоспі «Правда». На цій землі силами учнів та колективу школи вирощували для шкільних потреб фрукти та овочі, заготовляли на зиму сіно для корів та коней. Василь Івчук неодноразово обирався народним засідателем для розгляду судових справ, його слово завжди було вагоме, адже він користувався великою повагою в односельців. Коли у селі настав голод, В.Я. Івчук організував у школі одноразове харчування для дітей усіх п'яти класів, які діяли в той час. За допомогою керівництва м'ясокомбінату Василь Якович урятував у 1933 році від голодної смерті більше 200 дітей шкільного віку села Дударкова.

17 травня 1938 року Василь Якович Івчук був заарештований. Звинувачення стверджувало, що В.Я. Івчук

був учасником польської диверсійної шпигунської контрреволюційно-повстанської організації, яка існувала на теренах Бориспільського району із 1936 року. У зв'язку з цим В.Я. Івчука було визнано кримінальним злочинцем.

28 вересня 1938 року вісьмом чоловікам, у тому числі В.Я. Івчукові, було оголошено найвищу міру покарання — розстріл.

Звання Героя України з удостоєнням ордена Держави присвоєно у 2007 році за самовідданість і героїзм, виявлені у врятуванні життя школярів під час голодомору 1932–1933 років.

Про нього

1. Про присвоєння В. Івчуку звання Герой України: указ Президента України від 21 листоп. 2007 р. № 1133/2007. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrheroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Мацюк В. У Дударкові вшанували Героя України Василя Івчука. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://borvisti.com.ua/index.php?read=759>. – Мова укр. – Опис здійснено: 12.07.2010.

4. Охріменко Г. Славутчина має свого Героя України / Г.Охріменко // Трудівник Полісся. – 2008. – 4 січ.

5. Охріменко Г. Подвиг Василя Івчука із Яблунівки буде жити вічно / Г. Охріменко // Трудівник Полісся. – 2006. – 12 трав. – С. 5.

КІРПА Георгій Миколайович

(20.07.1946, с. Клубівка Ізяславського району – 27.12.2004, Бортничі) – державний службовець, кандидат технічних наук, академік Транспортної академії, заслужений працівник транспорту України.

Трудову діяльність розпочав у серпні 1964 року слюсарем Клубівського цукрового заводу Хмельницької області. З серпня 1965 року навчався у Харківському інституті інженерів залізничного транспорту. Після закінчення працював черговим по станції Чоп Львівської залізниці. З листопада 1970 по грудень 1971 року – служба в армії у місті Ярославль, після чого повернувся на станцію Чоп, де працював інженером, а потім головним інженером. У листопаді 1972 року став начальником станції Чоп. З травня 1977 року – начальник відділу перевезень, з січня 1978 року – заступник начальника Ужгородського відділку, з квітня 1979 року – начальник Рівненського відділку, з січня 1982 року – начальник Ужгородського відділку. У січні 1985 року став першим заступником начальника, а з липня 1993 року – начальником Львівської залізниці. З квітня 2000 року – перший заступник Міністра – генеральний директор Державної адміністрації залізничного транспорту України Міністерства транспорту України. З серпня 2001 року – генеральний директор Державної адміністрації залізничного транспорту України. З 7 травня 2002 року – Міністр транспорту України. З 24 липня 2004 року – Міністр транспорту та зв'язку України.

За ініціативи Георгія Миколайовича здійснено ряд грандіозних проєктів, що стали ключовими в

економічному розвитку країни. Це автобан Київ-Одеса, судноплавний канал Дунай – Чорне море, швидкісний рух пасажирських поїздів, модернізація рухомого складу, розвиток науки і техніки залізничного транспорту. Депутат Львівської обласної ради (1998-2002). У 1999 році – довірена особа кандидата у Президенти України Л.Кучми у 120-му територіальному виборчому окрузі. У 2002 році Георгій Кірта був обраний депутатом Верховної Ради України IV скликання від блоку «За єдину Україну!» (№ 10 у виборчому списку), але зняв свою кандидатуру.

Автор 14 наукових праць в галузі залізничного транспорту.

Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2002), Державної премії України в галузі архітектури (2003).

Нагороди: знак «Почесному залізничнику» (1984), орден Дружби народів (1985), орден «За заслуги» III ступеня (1998), орден князя Ярослава Мудрого V ступеня (1999), медаль «За ефективне управління» (1999, Міжнародна кадрова академія), персональна нагорода в номінації «За проявлення волі лідера у зміцненні позицій свого підприємства» «Ертслайкер-2000» (Інститут банкірів у Лондоні), почесна відзнака Міністерства транспорту і морського господарства Республіки Польща, ордени Святого Володимира (1998), Нестора Літописця (2000), ювілейний орден «Різдво Христове 2000» I ступеня (2000), ювілейна медаль «Різдво Христове 2000» I ступеня (2000). Почесний громадянин Києва (2002).

Звання Героя України з врученням ордена Держави удостоєний у 2002 р. за заслуги перед Україною у розвитку залізничного транспорту, забезпечення ефективного функціонування транспортної системи держави.

Про нього

1. Про присвоєння звання Герой України: указ Президента України від 23 квіт. 2002 р. № 367. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrgeroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Кірна Георгій Миколайович // Хто є хто в Україні. – К., 2001. – С. 189.

4. Кірна Георгій Миколайович // Хто є хто на Хмельниччині. Вип. 1. – К., 2003. – С. 131.

5. За великими справами не забував про простих людей: відкриття садиби-музею Героя України Г.М.Кірпи // Шепетів.вісн. – 2010. – 27 лип. – С.3: фото.

6. Зварич К. Вишували Героя Кірпу [назвавши в Києві вулицю його ім'ям] // Поділ.вісті. – 2010. – 5 січ.

7. Мелокуліна Л. Таємниця життя Георгія Кірпи // Голос України. – 2009. – 15 серп. – С.7.

8. Гурінович Н. До лікарні Кірпи [в с.Клубівка] їздять із сусідніх районів // Пульс. – 2008. – 17 січ.

9. Олуйко В. Державі не вистачає Георгія Кірпи // Поділ.вісті. – 2007. – 18 січ.

10. Георгій Кірна // Президент. вісн. – 2004. – 7 лип. – С.15.

11. Ключеров Г. Дорогу каждый выбирает по себе / Г. Ключеров // Правда Украины. – 2002. – 12 июня.

12. Міністр – почесний громадянин Шепетівки // Хмельниччина. – 2002. – 27 верес.

ПЕТРИНЮК Василь Андрійович

(20.07.1952, с. Огрисківці Лановецького району Тернопільської області) – заслужений працівник сільського господарства України (1997), доктор економічних наук (2006).

Після закінчення в 1967 році восьми класів Буглівської середньої школи вступив на навчання до Шепетівського технікуму бухгалтерського обліку, який закінчив в 1970 році, здобувши спеціальність бухгалтера. В цьому ж році вступив на навчання в Тернопільський фінансово-економічний інститут і закінчив його в 1976 році, здобувши спеціальність економіста. В період з листопада 1970 року по листопад 1971 року служив у лавах Радянської Армії. Після цього працював головним бухгалтером колгоспу «Світанок» Лановецького району Тернопільської області. З 1974 року – головний бухгалтер Білогірського райсільгоспуправління, а з 1980 року – голова колгоспу «Червона Зірка» в селищі Ямпіль Білогірського району. В лютому 1991 року був обраний першим секретарем Теофіпольського райкому партії Хмельницької області і працював по серпень 1991 року. В квітні 1992 року обраний головою колгоспу «Труд» села Новоставці Теофіпольського району. У вересні 1992 року провів реформування колгоспу в ТОВ «Полква». З початком аграрної реформи в Україні В.А. Петринюк провів повну реформу господарства, організувавши ТОВ «Старт», яке стало потужним підприємством. Це була перша аграрна реформа на Поділлі. На сучасному етапі

ТОВ «Старт» є об'єднанням п'ятьох колишніх колгоспів і міжгосподарського комбикормового заводу. Широко розвинені переробні підприємства і промисли. Злагоджено діє два цегельні заводи, комбикормовий завод, три млини, три пекарні, м'ясопереробний цех, деревопереробний цех, цехи з ремонту двигунів, паливних насосів та електродвигунів. ТОВ «Старт» постійно бере участь у регіональних і державних сільськогосподарських виставках. Корови товариства були визнані чемпіонками виставок «Агро-2005» і «Агро-2006». ТОВ «Старт» внесло пропозицію виступити виконавцем пілотного проекту з відпрацювання механізмів купівлі-продажу землі на базі господарств Теофіпольського району. В 1998 році був обраний заступником голови Всеукраїнського Союзу сільськогосподарських підприємств. В 2000 році обраний академіком УТА.

Нагороди: орден «Знак Пошани», почесна грамота Кабінету міністрів України (2002), ордени Святого рівноапостольного князя Володимира та Нестора Літописця.

Звання Героя України з врученням ордена Держави присвоєно в 1999 році за визначний особистий внесок в організацію та забезпечення одержання найвищих показників з виробництва сільськогосподарської продукції, розвиток соціальної сфери.

Література

- 1. Добробут в державі залежить від селянина /* Розмову вів В. Фурманчук // Поділ. вісті. – 2000. – 30 листоп.
- 2. Нам, українцям, соромно має бути, що в Україні завозять сало.* – Електрон. дані. – Режим доступу:

<http://eurofeed.com.ua/uk/action/9.html>. – Мова укр. – Опис здійснено: 12.07.2010.

Про нього

1. Про присвоєння звання Герой України: указ Президента України від 21 серп. 1999 р. № 1058/99. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrheroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

4. ТОВ «Старт» // Україна аграрна. Вип.4. – К., 2006.

5. Тарчевська В. Василь Петринюк – Герой України, хлібороб від Бога з Болохівщини // Болохівщина: земля і люди: матеріали Всеукр.наук. конф. 23-24 черв. – Хмельницький, 2000. – С.258-259.

5. Скрипник Г. Здобутки, народжені подвигами // Поділ.вісті. – 2009. – 24 лют.

6. Скрипник Г. В тісній облозі роботи: Герою України Василю Петринюку виповнилося 50 років / Г. Скрипник // Поділ. вісті. – 2002. – 23 лип.

7. Лагунець С. Переосмислення пройденого // Поділ.вісті. – 2002. – 26 берез.

8. Нагребецька І. Чому краще родить фермерська нива / І. Нагребецька // Уряд. кур'єр. – 1999. – 21 груд. – С. 6.

9. Фурманчук В. У Петринюка, Героя України / В.Фурманчук // Поділ. вісті. – 1999. – 10 верес.

СУШКО Лука Григорович

(16.10.1919, с. Вербка Летичівського району) – генерал-майор, учасник бойових дій в період Великої Вітчизняної війни.

Навчався в піхотному і танковому училищах. З жовтня 1941 р. воював у 21-й танковій дивізії Ленінградського фронту. З січня 1942 року – командир розвідки 104-ї окремої танкової бригади. З січня 1943 р. – заступник начальника штабу з розвідки. З 1944 – начальник штабу 105-го танкового полку. З січня 1945 року був заступником командира 84-го гвардійського танкового полку 6-ї танкової армії. У квітні 1945 року представлений до присвоєння звання Героя Радянського Союзу (подання не реалізоване з невідомої причини). 1945-1949 рр. – командир 84-го танкового полку, командир 84 танкового батальйону. З 1949 – начальник військового навчального танкового центру. Військовий комендант округу Потсдам (Німеччина), старший викладач тактики у ВНЗ (м. Київ). З 1975 року – у відставці.

Почесний співробітник Головного управління розвідки Міністерства оборони України. Почесний член Фонду ветеранів військової розвідки.

Нагороди: орден Червоного Прапора, два ордени Вітчизняної війни I ступеня, орден Вітчизняної війни II ступеня, орден Богдана Хмельницького III ступеня, два ордени Червоної Зірки, орден «За мужність» III ступеня, медаль «За бойові заслуги», понад 30 медалей СРСР, України, громадських організацій.

Звання Героя України з врученням ордена «Золота Зірка» присвоєно у 1999 році за особисту мужність і героїзм, виявлені в боях з фашистськими загарбниками під час Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.

Література

1. Про нагородження відзнакою Президента України «Герой України»: указ Президента України від 27.10.1999 р. № 139/99. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Мова укр. – Опис здійснено: 25.05.2010.

2. Герої України. Перелік за датою нагородження. – Електрон. дані. – Режим доступу: ukrgeroes.narod.ru/Perelik2.html. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

3. Доля розвідника. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://gur.mil.gov.ua/content/destiny.html>. – Мова укр. – Опис здійснено: 15.07.2010.

4. Борисов В. Герой України з Летичівщини / В. Борисов // Поділ. вісті – 2010. – 23 лют.

5. Грубов Є. Лука Сушко – Герой України // Летичів. газ. – 2009. – 21 серп. – С.8.

6. Доля розвідника // Військо України. – 2004. – №1-2. – С.36.

7. Уродженець Вербки Герой України // Летичів. газ. – 2000. – 28 жовт.

8. Бакуменко Р. Нагорода чекала на Героя ...піввіку / Р. Бакуменко // Нар. армія. – 2000. – 14 черв. – С. 7.

9. Кундаров П. Наш земляк – Герой України / П.Кундаров, О. Кондратюк // Летичів. газ. – 2000. – 20 квіт.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АН ВШУ — академія наук вищої школи України

ВІА — вокально-інструментальний ансамбль

РМ СРСР — Рада Міністрів СРСР

СПТУ — середнє професійно-технічне училище

ТОВ — товариство з обмеженою відповідальністю

УТА — Українська технологічна академія

ЗМІСТ

Історія нагороди	4
Нагородні атрибути звання Герой України.....	5
Статут звання Герой України.....	8
Герої України: Хмельницька область	
Бялик Микола Іванович.....	9
Богуслаєв В'ячеслав Олександрович.....	11
Зінкевич Василь Іванович.....	14
Іващук Петро Володимирович.....	16
Івчук Василь Якович.....	19
Кірпа Георгій Миколайович.....	21
Петринюк Василь Андрійович.....	24
Сушко Лука Григорович.....	27
<i>Список скорочень.....</i>	<i>29</i>

Для нотаток

Біобібліографічне видання

**ГЕРОЇ УКРАЇНИ:
Хмельницька область**

Відповідальна за випуск:

Синиця Н.М.

Редагування:

Синиця О.В.

Комп'ютерний набір, опрацювання:

Шейн О.М., Дорош В.Ю.

Підписано до друку 11.08.2010 р. Формат 60x84/16

Папір цифровий. Гарнітура Times New Roman.

Наклад 100 пр.

Віддруковано з готового оригінал-макета ФОП Заколотним М.І.
м.Хмельницький, вул.Соборна, 55. Тел.(0382)777-717
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3770 від 28.01.2010